

Comentariul operei Cel mai iubit dintre pamanteni scrisa de Marin Preda - a saptea parte

Narand istoria Ninetei, Victor Petrini afirma "ea era femeie cum un izvor e un izvor" si apoi se intoarce repede spre un lector nevazut: "Ai sa spui: ce un izvor?".

Alteori, surpriza provocata de memoria involuntara opreste timpul intr-o contemplatie interioara amintindu-si o discutie cu mama, cam pe la 16-17 ani, cand abordase problema pacatului, dupa ce-o infruntase cu trufie, chiar cu obraznicie, jignind-o si amenintand-o ca dupa moarte nu va ajunge in rai, Victor Petrini subliniaza intelepciunea femeii care raspunsese cu simplitate la intrebarea "ce e pacatul?": "esti un copil, o sa afli singur ce e". Repliat acum, la maturitate asupra vorbelor de atunci, exclama "replica mea de copil, exemplele mele inocente..." Drumul intre prezent si trecut e linie dreapta o vesnica pendulare a eului intre "atunci" si "acum".

In definirea personajului un loc important il are modul de integrare in lume, raportul cu oamenii din diferitele medii pe care le strabate. Are o nevoie vitala de comunicare, de prietenie, de aceea in fiecare loc isi gaseste un interlocutor cu care sa se confrunte in discutii si sa se limpezeasca astfel pe sine. Oamenii sunt atrasi de el ca de o putere nebanuita in Scoala Normala are in Petrica Nicolau un prieten, la Universitate studentii il privesc cu ochi sclipitori de admiratie. Ion Micu ii consacra versuri intregi, Clara il priveste cu simpatie, la fel Cico si Lavinia.

Pana si in inchisoare, Boca, cel de la bucatarie ii arunca priviri binevoitoare, un poet, detinut ca si el, il cheama in ceasul din urma fata gazdei, arhitecta, il considera un Feuerbach modern. Vintila "colegul" de la deratizare vede in el "un om de calitate" si-i intelege durerea sfasietoare cand printr-un joc al destinului sau tragic, varuieste chiar pomii din fata Universitatii, unde altadata intrase ca profesor.

Conditia intelectualului, aspiratiile, realizarile, urcusurile si coborasurile drumului, setea neostoita de absolut refugiul in lumea cartilor sunt abordate larg in roman. Unghiul de vedere mereu schimbat ofera problemelor abordare multipla. Cum personajul principal este un intelectual prin structura un rafinat cautator de certitudini si un vesnic deschis spre nesfarsite serii de mari intrebari, structura romanului tese zeci de alte structuri, de alte idei sau chiar tema altor romane incluse in text, asa cum eroii lui Marin Preda le-au receptat. In acest punct romanul inaintea spre eseu